

assentationibus gavisus, ibam, ut vere mihi videbatur, A
versus Orientem. Promittebatur mihi sedes paradisi-
siaca non multo post intranda; in momento præterita
Eûropa; ingressi Asiam, venimus Jerosolymam, ibi
sanctis adoratis Jordanem pertendimus: ceterioris
ripæ accola, ductorum meorum contubernio misti,
lætum cætum fecere. Ego visendi ulteriora studio
transitum maturabam. Tunc comites Deum præcepisse
ferunt ut ante dæmonum visione terrificarer, quate-
nus veniales culpæ, quas confessione non dilueram,
pavore horrendarum formarum purgarentur. Cum
dicto astitit alteri parti tanta dæmonum vis hastilia
acuta vibrantium, ignes efflantium, ut ager ferreus,
aer flammeus videretur. Eorum horrore ita sum affe-
ctus, ut si terra dehisceret, si cælum patesceret, tuto
mihi utrobique refugiendum non æstimarem. Ita
meticulosus, dum quo vadam dubito, repente, ut
[al., ad] hæc dicens vestræ salutis nisi negligitis con-
sulerem, halitum recepi festinim effusus. Dixit, et
cum verbo pene spiritum emisit. Corpus in ecclesia
Sanctæ Mariæ tunc humi defossum, miraculo, ut
aiunt, divino, altius tribus pedibus super terram ele-
vatum est.

19. Cum vero Maurilii mors adeo pretiosa in
inspectu Dei fuerit, mirum non est si ejus san-
ctitatem posterum agnoverint, quem etiam sancti, aut
beati titulo donare veriti non sunt. Sacer Maurilius
ab Orderico dicitur, libro III. Rothomagensem Ec-
clesiam sancto ac venerabili archipræsule Maurilio
viduatam fuisse scribit Milo, cap. 5, auctor Vitæ C
sancti Lanfranci, ipsi synchronus. Eum Trithemius
in Chronico Hirsaugiensi editionis sancti Galli, ad
annum 1064, virum sanctissimæ conversationis
appellat, qui propter doctrinam et vitæ meritum
Malgerio archiepiscopo substitutus fuit. Tum de eo
sic scribit: Virtutibus et miraculis clarus habetur,
cujus Gesta conscripta sunt. In veteri editione:
Sanctus Maurilius ex monacho cænobii Fiscamnensi
ordinis nostri archiepiscopus. . . vir multarum virtu-

tum decore ornatus, charitatis abstinentiæque cultor
insignis, de cujus sancta conversatione præcelsa lau-
dum præconia feruntur. Eadem sere repetit libro
quarto De viris illustribus ordinis nostri cap. 120.
Hinc nomen ejus in variis Martyrologiis Gallicanis
et monasticis inscriptum reperitur, die 9 Augusti,
quo defunctus est: quamvis alii, occasione alterius
Maurilii, memoriam ejus die 13 Septembris recolant,
atque hac ipsa die apud Ferrarium memoratur.
Bacelinus eum utraque die celebrat, imo et die 26
Februarii Maurilium monachum Fiscamnensem
memorat, quasi is alius esset ab archiepiscopo:
cui visionem, quam supra ex Willelmo Malmesbur-
riensi descripsimus, attribuit. Eum etiam hac oc-
casione memorat Bollandus inter prætermisissos die
26 Februarii. Eundem sanctum antistitem fratres
Samarthani et noster Pommeraius in archiepi-
scopis Rothomagensibus, Marlotus in metropoli Re-
mensi, aliique passim auctores, quos singillatim
recensere inutile foret, multis laudibus celebra-
runt.

20. Nondum tamen ullum in Rothomagensi
diocesi officium publicum beatus Maurilius obtinuit,
quamvis ejus sepulcrum, quod vulgo *tumba sancti
Maurilii* appellatur, apud Rothomagenses, præsertim
a metropolitanæ ecclesiæ clero venerationi semper
habitum fuerit, quod etiam statis diebus solemniter
thurificari ex antiqua traditione mos erat. Sed cum,
anno 1480, Rothomagenses canonici Guillelmo car-
dinali de Stotavilla tunc archiepiscopo concessis-
sent ut ibidem sepulcrum sibi construeret, effossa
humo locus lapideus inventus est, in quo, præter
beati viri ossa, particulæ lignææ crucis, ac sacrarum
vestium aliquot reliquiæ supererant. Positus est
tamen ibi cardinalis tumulus, in quo anno 1483 cor
ejus conditum est; sed hæc omnia Calvinianæ
sectæ hæretici anno 1562 violaverunt; nec deinceps
ulla beati viri reliquiarum aut sepulcri memoria
superfuit.

MAURILII ARCHIEPISCOPI ROTHOMAGENSIS

ET

JOANNIS ABBATIS FISCAMNENSIS

EPISTOLA

AD EPISCOPUM EBROICENSEM.

Conqueruntur quod inconsulto abbate monachum ob infractam treviam mulctaverit.

(MARTEN. Anecd., t. I, p. 206.)

Sanctæ matris Ebrocacensis Ecclesiæ reverendissimo episcopo M. Rothomagensis Ecclesiæ humilis ar-
chiepiscopus, abbas quoque JOANNES Fiscamnensium servulus, recte offerre et dividere rectius.

Audivimus vestram fraternitatem quemdam monachum exterminio damnasse, eo quod treviam De comperiebatur infregisse; quod bene vos fecisse laudamus, sed incaute illud inspexisse judicamus. Neo enim S. Benedicti institutio ullius legis præscribitur iudicio. Propterea, frater charissime, recte offerre, et rectius præcipimur dividere. Auream ergo virtutem sequamur, discretionem scilicet, quæ omnium virtutum dicitur mater. Quando enim abbati cura animarum imponitur ab episcopo, pastoralitas ovium Christi sibi traditarum ei commendatur omnimodo. Nisi enim ab abbate episcopus invitetur pro qualicumque negotio, nullum jus episcopus habere decernitur in ejus monasterio; si autem contra hæc quæ dicimus aliquis repugnare tentaverit, regulam Sancti Benedicti sibi proponimus.

MAURILII

PROFESSIO FIDEI DE SACRAMENTO CORPORIS ET SANGUINIS CHRISTI

(*Exstat supra, Vitæ B. Maurilii num. 11.*)

EPITAPHIA ROLLONIS ET GUILLELMI LONGÆ SPATHÆ

NORMANNIÆ DUCUM,

AUCTORE MAURILIO ARCHIEPISCOPO.

(*ORDERIC. VITAL. eccles. Hist., lib. V, apud DUCHESNE, Script. Norman., pag. 567.*)

I.

Epitaphium Rollonis

Dux Northmannorum, timor hostis, et arma suorum,

Rollo sub hoc titulo clauditur in tumulo.

Majores cujus probitas provexit, ut ejus

Servierit nec avus, nec pater, nec proavus.

Ducentem fortes regem multasque cohortes

Devicit Daciæ congregiens acie.

Frixonas, Waleros, Halbacenses, Hainaucos,

Hos simul adjunctos Rollo dedit profugos.

Egit ad hoc Fresios per plurima vulnera victos,

Ut sibi jurarent, atque tributa darent.

Bajocas cepit; bis Parisios superavit;

Nemo fuit Francis asperior cuneis.

Annis triginta Gallorum cædibus arva

Implevit, pigro bella gerens Carolo.

Post multas strages, prædas, incendia, cædes,

Utile cum Gallis fœdus inquit cupidis.

Supplex Franconi meruit baptismate tingi,

A Sic periit veteris omnè nefas hominis.

Ut fuit ante lupus, sic post fit mitibus agnus;

Pax ita mutatum mulceat ante Deum.

II.

Epitaphium Guillelmi Longæ-Spathæ.

Quos defendebat Guillelmus, nemo premebat;

Auxilio caruit, lædere quem voluit.

Regibus ac ducibus metuenda manus fuit ejus

Belliger Henricus Cæsar eum timuit.

Rexit Northmannos viginti quinque per annos,

Militis atque ducis promptus in officiis.

Cœnobium pulchre reparavit Gemmeticensis,

Et decrevit ibi ferre jugum monachi.

Fervidus invicti coluit normam Benedicti,

Cui petiit subdi plenus amore Dei.

B Distulit hoc abbas Martinus; diva potestas,

Sæva per arma mori prætulit omen ei.

Namque dolis comitis Arnulli necus inermis

Corruit. Æthereum possit habere Deum. Amen.

ANNO DOMINI MLXVII.

RAIMBALDUS

ARELATENSIS ECCLESIE ARCHIEPISCOPUS.

NOTITIA HISTORICA.

Ex Gallia Christiana, vet. edit., tom. I, pag. 553.

Pontio monasterium S. Victoris apud Massiliam C
ingresso successorem suppeditavit sacra illa congregatio, Raimbaldum videlicet Sancti Isarni abbatis alumnum. Is ex nobili ortus genere in Provincia, patrem habuit Bonifacium dominum de Relliana, matrem Vandelnusiam, ut docent nos tabulæ S. Vi-
ctoris. Fratres ejus fuerunt Bonifacius, Fulco, Boso, Atanulfus. Propinquitate conjunctus erat cum Guillelmo et Fulcone, Massiliæ vicecomitibus. Cum sub S. Isarni abbatis disciplina plurimum profecisset, Arelatensi cathedra dignus judicatus est, ad quam eligitur anno 1051, indictione xiv, mense Au-